

Yeni
Anayasa
Yolunda

Orta Doğu,
Kuzey Afrika
ve Türkiye

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

HELSINKI
YURTTAŞLAR
DERNEĞİ

Konferans

(For the English version, please see below)

Arap Baharı sürecinde devam eden olaylar zinciri tüm Arap ülkelerinde kapsamlı dönüşümlere yol açıyor. Eski diktatörlüklerin çöktüğü ve hükümetlerin reform süreçlerine başlamak zorunda kaldıkları bu süreç devam etmekle beraber, nihai sonuçlarının ne olacağı henüz öngörülemiyor. Birçok ülkede anayasal reformların veya anayasanın toptan yeniden değerlendirildiği dönemlerin başladığını, bu süreçte farklı toplumsal katılım mekanizmalarının ve çeşitli toplumsal taleplerin dillendirildiğini görüyoruz.

Bu konferans, bölgedeki farklı deneyimleri karşılaştırmalı bir yurttaşlık ve insan hakları çerçevesinde anlama çabasının bir ifadesi.

Amacımız, devrimden sonra “özgür” olmanın anlamı üzerinde yoğunlaşmak ve bölgedeki toplumlara için dinamiklerin olası toplumsal sözleşmelerin gerçekleşmesi üzerindeki etkisini anlamak. Bu mühim bir amaç, zira modern devletlerin inşa süreçlerinden itibaren bölge kamuları, belki de ilk defa, kendi iradeleri ve kendilerine için dinamikleri temelinde demokratik yurttaşlık ve anayasal süreçler ekseninde birbirleriyle karşılıklı öğrenme ilişkisi içerisinde, ortak bir vizyon geliştirme olanağı elde etmiş bulunmaktadır. Bu bağlamda, konferans sürecinde aşağıda belirtilen ve benzeri meseleleri ele almayı hedefliyoruz:

• Toplumlardaki siyasi aktörler ve partiler kimler ve toplumun hangi kemsilerini temsil ediyorlar? Bu siyasi gruplar birbirleriyle koalisyon çabası içindeler mi ve kendi siyasi çıkarları yeni bir anayasadan beklentilerini ne şekilde etkiliyor?

• Bir bütün olarak seçmen kitlesi, muhalif hareketler, protest gruplar kimlerden oluşuyor ve bu grupların sosyo-politik yapılanmaları nasıl, taleplerinin niteliği nedir?

• Toplumsal kesimler yeni anayasa yazımı ve yeni toplum mutabakatların geliştirilmesi süreçlerine aktif katılım sağlamak için nasıl örgütlenmekte, örgütlenmeliler?

• Demokratik yurttaşlık temelinde hazırlanacak bir anayasanın içeriği ne olmalıdır? Farklılıklar arasında köprü kurarak bir arada yaşamı sağlayabilecek demokratik kapasiteye sahip bir anayasanın içeriği nasıl olmalıdır?

• Eşitlikçi demokratik yurttaşlık fikrini etnik-mezhepsel ve dilsel boyutuyla nasıl tartışırız?

• Farklı ademi-merkeziyetçiliğin modelleri, nitelikleri ve dereceleri hangileridir? Federal yapılar, özerklik modelleri ya da kültürel haklar arasındaki alternatifler nelerdir?

Yeni Anayasa Yolunda:

Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye
28 Nisan 2012, İstanbul

09:30

Kayıt

10:00

Açılış Konuşmaları

FES Türkiye Temsilciliği & Helsinki Yurttaşlar Derneği

10:15

1. Oturum: İran, Irak, Suriye ve Türkiye üzerine

Bölgesel Koza

İran: Abbas Vali, Boğaziçi Üniversitesi

Suriye: Christian Sinclair, Arizona Üniversitesi

Kürdistan Bölgesel Hükümeti: Rebwar Kerim Wali,

Rudaw

Türkiye: Cengiz Çandar, Radikal Gazetesi

Moderatör: Nigâr Hacızade

12:00

Kahve Molası

12:15

Soru – Cevap - Tartışma

13:30

Öğle yemeği

15:00

2. Oturum: Mısır, Tunus, Cezayir ve Türkiye üzerine Bölgesel Koza

Mısır: Amr Shalaky, Kahire Amerikan Üniversitesi

Tunus: Choukri Hmed, Paris-Dauphine Üniversitesi

Cezayir: Omar Benderra, Cezayir Bağımsız Sendikası ile Dayanışma Uluslararası Komitesi

Türkiye: Ayhan Bilgen, Demokratik Anayasa Hareketi

Moderatör: Işın Eliçin

16:45

Kahve Molası

17:00

Soru – Cevap - Tartışma

18:15

Kapanış konuşması: Herta Däubler-Gmelin, Eski

Almanya Adalet Bakanı

Toplantı boyunca İngilizce-Türkçe simültane tercüme sunulacaktır

Konuşmacılar

Abbas Vali

Abbas Vali lisans derecesini siyaset bilimi dalında İran Ulusal Üniversitesi'nden 1973'te almıştır. Siyaset ve sosyal bilimler dalındaki yüksek lisans eğitimi için İngiltere'ye giden Vali, 1976'da Keele Üniversitesi'nden mezun olmuştur. 1983'te University of London'dan Sosyoloji dalında doktora derecesi alan Vali, doktora sonrası eğitimine 1984'te kazandığı Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Konseyi bursuyla devam etmiştir. Abbas Vali akademik kariyerine 1986'da University of Wales'te Siyaset Bilimi bölümünde başlamıştır. 2005 yılında Kürdistan Bölgesel Yönetimi tarafından Erbil'de kurulacak yeni üniversitenin kurulum aşamasında ve yönetiminde yer alması için davet edilmiştir. Bir süre bu üniversitenin rektör yardımcılığını yürüttükten sonra Mayıs 2008'de Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile arasında çıkan anlaşmazlıktan dolayı görevden uzaklaştırılmıştır. Prof. Vali şu anda Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde "Modern Sosyal ve Siyasi Kuramlar" dersini vermektedir.

Rebwar Kerim Wali

1995 yılında gazeteci olarak çalışmaya başlayan Wali, şu anda Irak Kürdistan Bölgesi'nde ve Avrupa'da yayımlanan Rudaw gazetesinin başyazarıdır. Kendisi aynı zamanda yeni kurulan Rudaw TV'nin de genel yayın yönetmenliğini yapmaktadır. Wali Kürdistan Demokratik Partisi ve Kürdistan Yurtseverler Birliği arasındaki ihtilaftan doğan iç savaş sırasında gazeteci olarak bölgede görev yapmıştır. Yazıları nedeniyle 2002'de hapse atılmadan önce yerel gazeteci olarak çalışmaya devam etmiştir. 2003'te BBC Türkçe, RFI Farsi, Independent Europe Radio gibi uluslararası basın ajansları için çalışmıştır. 2004 yılında Kürdistan'daki ilk bağımsız haber ağı olan Peyamner Haber Ajansı'nı kurmuştur. Kendisi aynı zamanda 1,5 yıl genel yayın yönetmenliği yaptığı Zagros TV'nin de kurucusudur. Bunun yanı sıra Wali Hewler Post, Bevada ve Rudaw gazetelerinin kurucularındandır. Anadili Kürtçe olan Wali, Farsça, Arapça, Türkçe ve orta seviyede İngilizce de konuşmaktadır.

Christian Sinclair

Christian Sinclair Arizona Üniversitesi Orta Doğu Çalışmaları Merkezi genel başkan yardımcısıdır ve üniversitenin Ürdün'deki programının başkanıdır. Sinclair aynı zamanda ABD merkezli Kürt Çalışmaları Derneği'nin yönetim kurulu üyesidir. Sinclair, Arizona Üniversitesi'nde "Orta Doğu'da Demokratikleşme ve İnsan Hakları" ve Ürdün'de "Orta Doğu'nun Etnografyası" derslerini vermektedir. Sinclair son yıllarda ABD'de ve Avrupa'da Kürtlerin durumunu insan hakları, medya, dil ve siyaset açısından irdeleyen birçok konuşma yapmıştır. MERIP'te yayımlanan en son makalesinin başlığı "Suriye'de Kürt Siyasetinin Geçirdiği Evrim"dır. Sinclair 1990'lardan itibaren aralıklarla toplam yedi yıl boyunca Suriye'de yaşamıştır.

Amr Shalakany

Amr Shalakany, 2004 yılından bu yana Kahire Amerikan Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doçent olarak görev yapmaktadır. Hukuk Fakültesi'nin kurulmasından sonra dört yıl boyunca program direktörlüğünü yapan Shalakany, aynı zamanda Kahire Üniversitesi Kamu Hukuku alanında yardımcı doçent olarak çalışmaktadır. Kahire Amerikan Üniversitesi'nde çalışmaya başlamadan önce Harvard Hukuk Fakültesi'nde Jeremiah Smith Misafir Doçent ünvanıyla "Karşılaştırmalı Hukuk" ve "İslam Hukuku" derslerini vermiştir. Shalakany daha önce Ramallah'taki PLO Müzakere Destek Birimi'nde İsrail-Filistin Barış Süreci'nde görev yapmış, aynı zamanda Birzeit Üniversitesi'nde dersler vermiştir. Shalakany şu sıralarda Carnegie'de araştırma görevlisi

olarak Prof. Khaled Fahmy ile birlikte Haziran 2009'da düzenlenen "Çağdaş Mısır Hukuk Tarihine Yeni Yaklaşımlar" sempozyumunda sunulan makalelerin bir derlemesi olan "Şeriatın Çağdaş Mısır Hukuk Anlayışına Göre Yeniden Tanımlanması: 1798'den Günümüze" başlıklı kitabı üzerinde çalışmaktadır. Kendisi ayrıca "Mısır'daki Hukuki Elitin Kısa Tarihi" yayını üzerinde de çalışmalarını sürdürmektedir. (Boutiveau & Maugiron eds., Egypt and Its Laws (2011).

Choukri Hmed

Choukri Hmed Eylül 2007'den beri Paris-Dauphine Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi dalında doçent olarak görev yapmaktadır. Kendisi aynı zamanda Paris'te Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanında düzenlenen Stanford Overseas Programı dahilinde çalışmaktadır. Bunun yanı sıra Hmed, Paris-Dauphine Üniversitesi Sosyal ve Siyasal Bilimler yüksek lisans programında direktör ve Institut de Recherche Interdisciplinaire en Sciences Sociales (IRISSO)'de araştırmacı olarak görev yapmaktadır. 2011'den bu yana Tunus'taki devrim süreci ve siyasi gelişmeler üzerine saha çalışmaları yürütmektedir. Yayınladığı makalelerden bazıları şunlardır: Choukri Hmed, 2011, "Apprendre à devenir révolutionnaire en Tunisie", Les Temps modernes, 664; Choukri Hmed et al., eds, 2011, "Observer les mobilisations", Politix. Revue des sciences sociales du politique, 93.

Omar Benderra

Omar Benderra Cezayir'de doğdu, ekonomi ve finans eğitimini Cezayir'de gördü ve bugün hayatını Paris'te sürdürüyor. 1989-1991 yılları arasında Cezayir Merkez Bankası'nda başkan olarak görev yaptı. O günden beri danışmanlığın yanı sıra, gazeteci olarak Orta Doğu ile ilgili birçok makale yazan Benderra Arap dünyasındaki gelişmeleri yakından takip eden kişilerden biridir. Omar Benderra aynı zamanda Cezayir Bağımsız Sendikası ile Dayanışma Uluslararası Komitesi'nin ve Frantz Fanon Vakfı'nın direktörü ve Cambridge Üniversitesi'nde Kuzey Afrika Çalışmaları Merkezi'nde araştırma üyesidir.

Cengiz Çandar

Cengiz Çandar gazetecilik kariyerine 1976'da Vatan gazetesinde başlamıştır. Ondan önce Türkiye'deki rejime muhalif olması sebebiyle Orta Doğu ve Avrupa'da yaşamıştır. Bir Orta Doğu uzmanı olan Cengiz Çandar, Balkanlar konusunda da engin bilgi ve birikime sahiptir. Çandar çeşitli haber ajansları ve Cumhuriyet, Hürriyet, Referans, Güneş gibi Türkiye'nin önde gelen gazetelerinde çalışmıştır. Çandar şu anda Radikal Gazetesinde köşe yazarı olarak görev yapmaktadır. Bunun yanı sıra, 1991-1993 yılları arasında Turgut Özal'ın danışmanlığını yapmıştır. 1999-2000 yılları arasında ise Woodrow Wilson International Center for Scholars'ta "21. Yüzyılda Türkiye" üzerine araştırmalar yapmıştır. Çandar aynı zamanda ABD Barış Enstitüsü'nde araştırmacı olarak da bir süreliğine çalışmıştır.

Ayhan Bilgen

Ayhan Bilgen Sarıkamış doğumlu Kürt Gazeteci-Yazar ve İnsan Hakları savunucusudur. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi mezunudur. MAZLUMDER Ankara Şube Başkanlığı ve genel yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmüştür. Mayıs 2006 da MAZLUMDER 7. Genel Kurulu'nda, iki yıl için genel başkanlığa seçilmiştir. Aynı zamanda Ülkede Özgür Gündem gazetesinde köşe yazarlığı da yapmaktadır. 22 Temmuz 2007 seçimlerinde Bin Umut Adayları kapsamında Konya'dan bağımsız milletvekili aday olmuştur. Son dönemde, demokratik anayasa üzerine çalışmalarıyla dikkat çekmektedir.

Conference

The events of the Arab Spring brought tremendous change for all Arab countries. Old dictatorships had collapsed, governments had to introduce reforms; the whole process is still ongoing and the results of the events are yet to be seen. In many countries a process of replacing or at least reforming the constitution started. Different models of participation of society and various forms of demands from the people are to be observed.

This conference wants to bring together the various experiences from around the region with a comparative civic/human rights perspective.

It intends to focus on the question as to what does it mean to be “free” after the revolution, and try to understand the current dynamics that shape the very basis of a social contract in respective countries? This is an important task, given that for the first time since the modern state building experiences, people of the region now have the chance to develop a common vision on issues pertaining to democratic citizenship, based on their will and internal dynamics in a mutually learning environment. As such, the conference will be dealing with issues and problems of the following sort and similar others:

- How does the landscape of political actors and political parties look like and whom do they represent in society? Do they form coalitions and how do their interests play into their demands for a new constitution?

- What are the social constituents, opposition groups, protest groups, their socio-political structures and the nature of their demands?

- The question of popular participation for a new constitution: How can people be organized to play an active role in shaping the transition towards a new social contract?

- What should be the content of a constitution based on democratic citizenship? What should a constitution incorporate to have the democratic capacity to bridge differences?

- Debating the idea of equal democratic citizenship in ethnic-religious, linguistic terms.

- The various modes, degrees and models of decentralization; alternatives between federal structures, autonomy models or cultural rights.

On the Way to a New Constitution:

Middle East, North Africa and Turkey

28th April 2012, Istanbul

09:30

Registration

10:00

Opening Remarks

FES Turkey & Helsinki Citizens Assembly

10:15

1st Panel : Regional Caucus on Iran, Iraq, Syria and Turkey

Iran: Abbas Vali, Boğaziçi University

Syria: Christian Sinclair, University of Arizona

Kurdistan Regional Government: Rebwar Kerim Wali, Rudaw

Turkey: Cengiz Çandar, Radikal Daily

Moderation: Nigâr Hacizade

12:00

Coffee Break

12:15

Discussion

13:30

Lunch

15:00

2nd Panel : Regional Caucus on Egypt, Tunisia, Algeria and Turkey

Egypt: Amr Shalakany, American University of Cairo

Tunisia: Choukri Hmed, Université Paris-Dauphine

Algeria: Omar Benderra, International Committee of Solidarity with the Algerian free Trade-Unions

Turkey: Ayhan Bilgen, Democratic Constitution Movement

Moderation: Işın Eliçin

16:45

Coffee Break

17:00

Discussion

18:15

Concluding remarks: Herta Däubler-Gmelin, Former Minister of Justice, Germany

English-Turkish simultaneous translation will be provided during the conference.

Speakers

Abbas Vali

Vali obtained a BA in Political Science from the National University of Iran in 1973. He then moved to the UK to continue his graduate studies in modern political and social theory. He obtained an MA in Politics from the University of Keele in 1976. He then received his PhD in Sociology from the University of London in 1983. This was followed by a post-doctoral research fellowship funded by the Economic and Social Research Council in 1984. Abbas Vali began his academic career in 1986 in the Department of Political Theory and Government at the University of Wales, Swansea. He was invited by the Kurdistan Regional Government (KRG) to establish and lead a new university in Erbil in 2005. He was the Vice-Chancellor of the University of Kurdistan before he was removed for disagreements with the KRG over the management of the university in May 2008. Professor Vali has since been teaching Modern Social and Political Theory in the Department of Sociology at Bogazici University in Istanbul.

Rebwar Kerim Wali

Rebwar Kerim Wali started to work as a journalist in 1995, and is currently the editor-in-chief of the Rudaw Newspaper which is being published in Iraqi Kurdistan and Europe. Furthermore he is also the chief editor of the newly formed Rudaw TV. Rebwar Kerim Wali worked as a journalist during the civil war that erupted due to the dispute between the Kurdistan Democratic Party and the Kurdistan Patriotic Union. Before he was imprisoned in 2002 because of his articles, he continued to work as a domestic journalist. In 2003 he started to work as a correspondent and representative for foreign press agencies such as BBC Turkish, RFI Farsi, Independent Europe Radio. In 2004 he established the Peyamner News Agency, the first independent news agency in Kurdistan. He is also the founder of Zagros TV where he functioned as the chief editor for 1.5 years. Furthermore, Wali is the founder of the following newspapers: Hewler Post, Bevada, Rudaw, Hewler Post was also the first newspaper to be published online in Turkish. His mother tongue being Kurdish, Wali also fluently speaks Persian, Arabic and Turkish. He also has intermediate knowledge in English.

Christian Sinclair

Christian Sinclair is deputy director of the University of Arizona's Center for Middle Eastern Studies and director of the university's program in Jordan. He is also a member of the executive committee of the US-based Kurdish Studies Association. Sinclair teaches "Democratization and Human Rights in the Middle East" at UA and "Ethnography of the Middle East" in Jordan. He has given more than a dozen talks in the past couple years in the US and Europe, mainly on the human rights situation of the Kurds, with particular focus on media, language, and politics. His most recent article, published in MERIP, is "The Evolution of Kurdish Politics in Syria." Sinclair lived in Syria for seven years in the 1990s and has returned regularly since then.

Amr Shalakany

Amr Shalakany has served as associate professor of law in American University of Cairo since 2004. He served for four years as LL.M. Program Director since the Law Departments establishment in 2005. He also holds a joint appointment as Assistant Professor of Civil Law at Cairo University Faculty of Law. Before joining AUC, Shalakany was the Jeremiah Smith Junior Visiting Assistant Professor at Harvard Law School, where he taught Comparative Law and Islamic Law. Earlier, he served as legal advisor to the PLO Negotiations Support Unit in Ramallah during the Israeli-Palestinian Peace Process, and also taught at Birzeit University and helped set up the Law Clinic at the Law Institute. His recent projects include

completing his Carnegie Scholar book manuscript tentatively entitled "The Redefinition of Shari'a in Modern Egyptian Legal Thought: 1798 -- Present;" co-editing with Prof Khaled Fahmy the collected papers from "New Approaches to Modern Egyptian Legal History," a symposium held in June 2009; and "A Short History of the Modern Egyptian Legal Elite" (forthcoming in Boutiveau & Maugiron eds., *Egypt and Its Laws* (2011).

Choukri Hmed

Choukri Hmed is an Associate Professor in Political Science at the Paris-Dauphine University since September 2007. He is also Visiting Associate Professor at Bing Overseas Stanford Program in History and International Relations (Centre of Paris). He is currently director of the Master, Social and Political Researches, at the Paris-Dauphine University, and associated researcher at the Institut de recherche interdisciplinaire en sciences sociales (IRISSO, UMR CNRS 7170). Since 2011 he carries out a fieldwork research on the revolutionary process and contentious politics in Tunisia. Among his publications are: Choukri Hmed, 2011, "Apprendre à devenir révolutionnaire en Tunisie", *Les Temps modernes*, 664; Choukri Hmed et al., eds, 2011, "Observer les mobilisations", *Politix. Revue des sciences sociales du politique*, 93.

Omar Benderra

Omar Benderra, born in Algiers (Algeria), now living in Paris (France), has studied economy and finance in Algiers. He is the former chairman of an Algerian state-owned bank for the period 1989-1991. Since then, he's been working as a consultant and journalist. Omar Benderra is member to the International Committee of Solidarity with the Algerian free Trade-Unions (CISA) – Paris, director of the Frantz Fanon Foundation, and a fellow of the Centre for North African Studies in Cambridge University.

Cengiz Çandar

Cengiz Çandar is a journalist and former war correspondent from Turkey. He began his career as a journalist in 1976 in the newspaper *Vatan* after living some years in the Middle East and in Europe due to his opposition to the regime in Turkey following the military intervention in 1971. As an expert on the Middle East (Lebanon and Palestine) and the Balkans (Bosnia-Herzegovina), Çandar worked for the Turkish News Agency and for the leading Turkish newspapers *Cumhuriyet*, *Hürriyet*, *Referans* and *Güneş*. Currently, he is a columnist at *Radikal Daily*. Çandar served as special adviser to Turkish president Turgut Özal between 1991 and 1993. Between 1999 and 2000, he conducted research on "Turkey in the 21st Century" as a Public Policy Scholar at the Woodrow Wilson International Center for Scholars and as a Senior Fellow at the United States Institute of Peace.

Ayhan Bilgen

Ayhan Bilgen is a journalist and Kurdish human rights activist. He studies Public Management at Ankara University and functioned as the Head of the Ankara Office of MAZLUMDER and was a member of the board of directors in the very same association. In May 2006 at the 7th General Assembly he was elected to become the president of the association for two years. Furthermore, Bilgen works as a columnist for the *Ülkede Özgür Gündem* newspaper. In the general election on 22 July 2007 he ran as an independent MP candidate from Konya as part of the *Bin Umut Adayları* (a campaign backed by mainly Kurdish independent MP candidates in response to the 10% threshold). He has recently been working on issues relating to the writing of a democratic and encompassing new constitution.